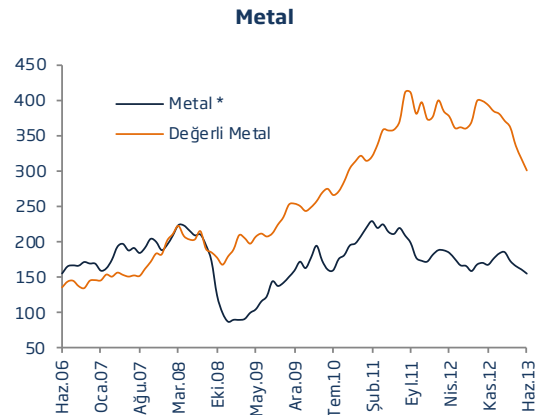
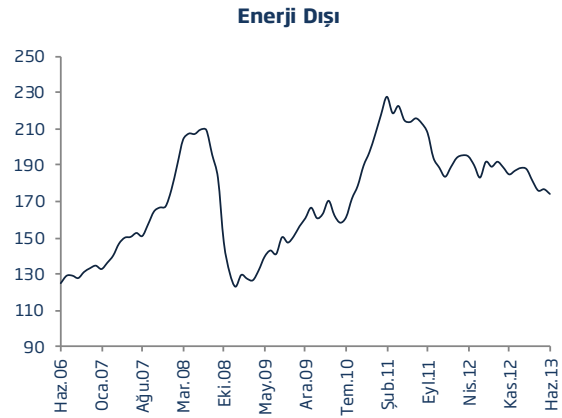
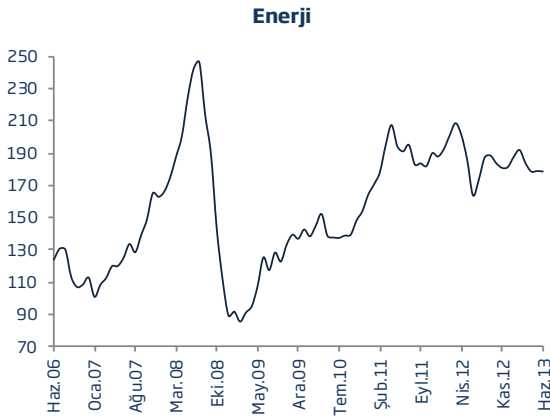

AHMET AŞARKAYA

- Haziran ayında küresel büyümeye ilişkin endişelere ve ABD Merkez Bankası'nın (Fed) varlık alım programını kademeli olarak sonlandıracağına dair haberlerin gelişmekte olan ülkeleri olumsuz etkileyeceği beklentisine bağlı olarak emtia fiyatlarında düşüş kaydedildi.
- Güçlü stok rakamları ve Çin kaynaklı talebe ilişkin soru işaretleri metal fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı yaratmaya devam ediyor. Metal fiyatlarında Mart ayından bu yana gözlenen düşüş eğilimi Haziran ayında da devam etti. Çin ekonomisinin büyümesine ilişkin endişelere bağlı olarak metal fiyatları Haziran ayında aylık bazda %3,7 oranında geriledi. Birçok metalde üretimin artıyor olması nedeniyle stoklar arttı. Talep koşullarına ilişkin kaygıların metal fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı yaratmaya devam edeceği düşünülüyor.
- Enerji fiyatları ise, Haziran ayında nispeten yatay bir seyir izledi. Enerji endeksinde aylık değişim -%0,1 olarak kaydedilirken, Çin başta olmak üzere küresel büyümeye ilişkin endişeler enerji fiyatlarının yönünü belirlemede etkili oldu. Petrol fiyatları arza yönelik endişeler nedeniyle bir miktar yükselirken doğalgaz fiyatlarında yaşanan düşüş enerji endeksinde dengeledi.
- Değerli metal fiyatları endeksinde 8 aydır gözlenen düşüş eğilimi Haziran ayında da devam etti. Değerli metallere yönelik yatırım talebinin azalması ve Fed'in varlık alım programına yönelik endişeler paralelinde değerli metal endeksi Haziran ayında %5,3 oranında geriledi.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2005=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Haziran ayında petrol fiyatları geniş bantta dalgalı bir seyir izledi. Orta Doğu'da petrol arzına ilişkin risklerin devam etmesi petrol fiyatlarının yükselmesine neden olurken, Fed'in varlık alım programına ilişkin açıklamaları ve küresel büyümeye ilişkin endişeler petrol fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı yarattı. Bu gelişmelerin etkisiyle petrol fiyatları Haziran ayında aylık bazda %0,4 yükseldi.
- Haziran ayında doğalgaz fiyatı aylık bazda %3 oranında geriledi. Kâr satışları ve hava sıcaklığının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi doğalgaz fiyatlarının gerilemesinde etkili oldu.
- Ekim 2012'den bu yana düşen altın fiyatı Haziran ayında da aylık bazda %5 oranında geriledi. Altın fiyatındaki yıllık düşüş ise %16 olarak kaydedildi. Altına yönelik yatırım talebinin düşük seyretmesi ve Fed'in varlık alım programının kademeli olarak sonlandırabileceğine yönelik açıklamalar altın fiyatını baskıladı. ABD'de faiz oranlarının yükseleceğine dair öngörüler ve enflasyon beklentilerindeki düşüş dikkate alındığında, altına olan talebin önümüzdeki dönemde önemli bir artış göstermemesi bekleniyor.
- Altın fiyatında yaşanan gerileme paralelinde gümüş fiyatlarındaki düşüş Haziran ayında da devam etti. Gümüş fiyatı aylık bazda %8,4 oranında geriledi.
- Çinko ve kurşun dışında tüm metallerin fiyatları Haziran ayında gerilerken, demir cevheri (aylık bazda) %7,7 ile en fazla fiyat düşüşü yaşanan metal oldu. Üretimin artması fiyatların gerilemesinde etkili olurken, Çin'de inşaat ve altyapı faaliyetlerinden kaynaklanan talebin zayıflaması da fiyatları olumsuz etkilemeye devam etti.
- Nikel fiyatlarındaki düşüş yılbaşından bu yana %18'e ulaşırken, Haziran ayında da aylık bazda %4,5 oranında geriledi. Çin'in demir-çelik talebinden önemli ölçüde etkilenen nikelde arz fazlası yaşanması fiyatları olumsuz etkilemeye devam etti.
- Bakır fiyatları Haziran ayında aylık bazda %3,4 oranında geriledi. Bu gelişmede, yüksek stok seviyeleri ile talebe ilişkin endişeler etkili oldu. Ayrıca, bakır madeni üretiminin hız kazanması da fiyatların gerilemesinde rol oynadı.
- Haziran ayında en iyi performansı gösteren emtia olan kurşunun fiyatı aylık bazda %3,3 oranında yükseldi. Stoklardaki düşüşün sürmesi kurşun fiyatlarının yükselmesinde etkili oldu. Otomobil üretiminde yoğun olarak kullanılan kurşunda stokların oldukça düşük düzeylerde seyretmesi nedeniyle fiyatların yükselmeye devam etmesi bekleniyor.
- Tarım ürünleri fiyatlarında 2012 sonbaharından bu yana görülen gerileme Haziran ayında da devam ederken, mısır fiyatlarında yaşanan yükseliş dikkat çekti. Aylık bazda %1 oranında artış kaydeden mısır fiyatında yıllık artış %11,6 düzeyinde gerçekleşti. Mısırdaki oluşmuş fiyat seviyesinin arz-talep dengesinin işaret ettiği seviyenin üzerinde seyrettiği ifade edilirken, önümüzdeki dönemde mısırdaki arz fazlası ile karşılaşılacağı ve fiyatların gerileyeceği öngörülmüyor.
- Son dönemde kademeli olarak gerileyen şeker fiyatları, Haziran ayında aylık bazda %3 oranında düştü. Şeker piyasasında arz fazlası ortadan kalkıncaya dek düşüşün devam etmesi bekleniyor.
- Kahve fiyatları Haziran ayında aylık bazda %6'nın üzerinde geriledi. Brezilya'da arabica kahve üretiminin oldukça yüksek seyretmesi fiyatları olumsuz etkilerken, Afrika'daki üretimin de yüksek olacağı beklentisi fiyatları aşağı yönlü baskılıyor.
- Çay fiyatları yüksek hasat beklentisi ve olumlu seyreden hava koşullarının etkisiyle Haziran ayında aylık bazda %6,1 oranında geriledi.
- Birçok sektörde hammadde olarak kullanılan kauçukta Haziran'da fiyatlar aylık bazda %7,4 oranında düştü. Çin ve Hindistan gibi ülkelerin talebinin kauçuk arzındaki artışın altında kalması fiyatların gerilemesinde etkili oldu.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Küresel emtia piyasalarına ilişkin tahminlere göre, emtia fiyatlarında yaygın olarak izlenen aşağı yönlü eğilimin süreceği öngörülmüyor. OPEC dışı ülkelerin petrol üretimindeki artış ve önceki yıl yaşanan arz kesintilerinin büyük ölçüde giderilmesi petrol fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı yaratıyor. Kaya gazı rezervlerinin ve üretiminin her geçen gün artması da doğalgaz fiyatlarını aşağı yönlü etkiliyor.
- Birçok tarım ürününde fiyatların yüksek seviyelerde seyrettiği düşünülürken, söz konusu ürünlerin birçoğuna ilişkin orta ve uzun vadeli tahminler gerilemeye işaret ediyor.
- Başlıca risk unsuru olarak, enerji ve metal fiyatları açısından öngörülemez arz kesintileri ve Çin kaynaklı talepte yaşanabilecek dalgalanmalar, petrol fiyatları açısından ise Orta Doğu'daki jeopolitik koşullar öne çıkıyor. Tarım ürünlerinde de, olumsuz hava koşullarına bağlı olarak hasattan beklenen verimin alınamaması başlıca risk unsuru olarak değerlendiriliyor.

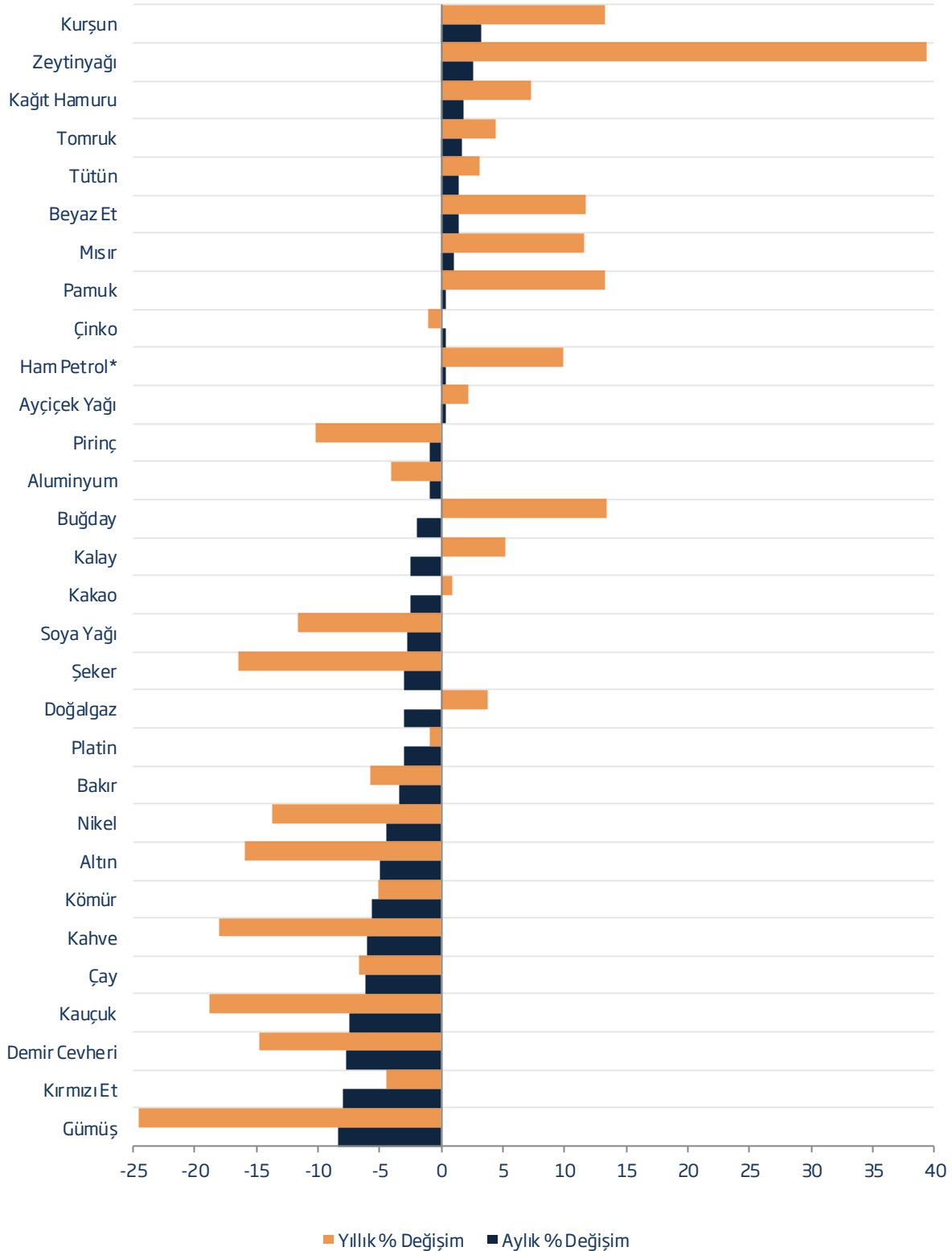
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	79	104	105	101	100	99	96	96
Kömür	USD/ton	26	99	121	96	90	91	90	95	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	8	11	12	12	12	11	11	10
Tarım										
Kakao	cent/kg	91	313	298	239	225	232	230	225	220
Kahve	cent/kg	192	432	598	411	315	330	340	345	350
Çay	cent/kg	188	288	292	290	280	288	291	308	325
Soya Yağı	USD/ton	338	1.005	1.299	1.226	1.100	1.075	1.050	1.025	1.000
Mısır	USD/ton	89	186	292	298	295	270	250	240	230
Pirinç	USD/ton	202	489	543	563	545	520	500	490	480
Buğday	USD/ton	114	224	316	313	315	310	300	287	275
Kırmızı Et	cent/kg	193	335	404	414	450	425	400	395	390
Beyaz Et	cent/kg	131	189	193	208	220	201	201	204	205
Şeker	cent/kg	18	47	57	48	41	40	38	37	35
Tomruk	USD/metre küp	275	429	485	451	460	460	465	505	535
Pamuk	cent/kg	130	228	333	197	200	203	205	226	250
Kauçuk	cent/kg	67	365	482	338	290	305	310	305	300
Tütün	USD/ton	2.976	4.333	4.485	4.302	4.350	4.200	4.150	4.100	4.050
Metal										
Aluminyum	USD/ton	1.549	2.173	2.401	2.023	1.900	2.100	2.200	2.437	2.700
Bakır	USD/ton	1.813	7.535	8.828	7.962	7.100	7.050	7.000	6.899	6.800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	146	168	128	120	125	130	137	145
Kurşun	cent/kg	45	215	240	206	210	215	220	222	225
Nikel	USD/ton	8.638	21.809	22.910	17.548	15.000	18.200	18.500	19.235	20.000
Kalay	cent/kg	544	2.041	2.605	2.113	2.100	2.200	2.300	2.398	2.500
Çinko	cent/kg	113	216	219	195	190	215	230	240	250
Altın	USD/troy ons	279	1.225	1.569	1.670	1.380	1.360	1.350	1.325	1.300
Gümüş	cent/troy ons	495	2.015	3.522	3.114	2.200	2.250	2.280	2.290	2.300
Platin	USD/troy ons	545	1.610	1.719	1.551	1.480	1.450	1.400	1.323	1.250

Kaynak: Dünya Bankası (Temmuz 2013)

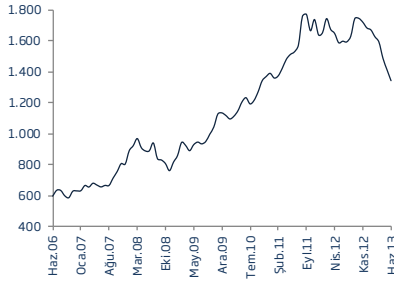
* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Haziran 2013)

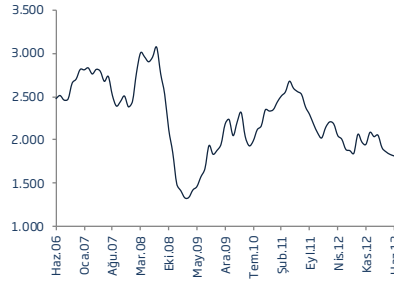

EMTİA FİYATLARI - I

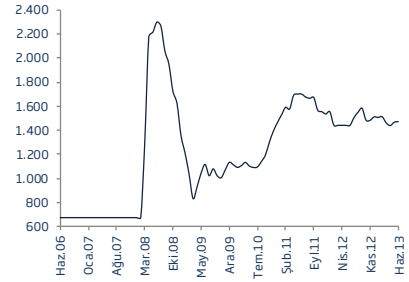
Altın (USD/troy ons)

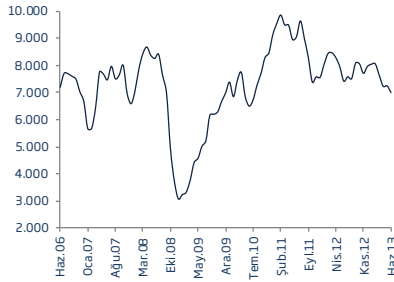
Alüminyum (USD/ton)

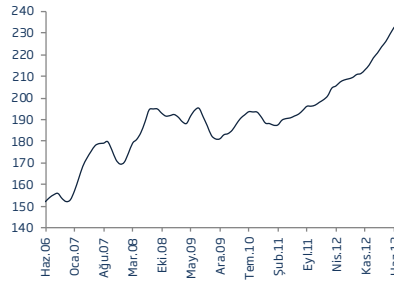
Ayçiçek Yağı (USD/ton)

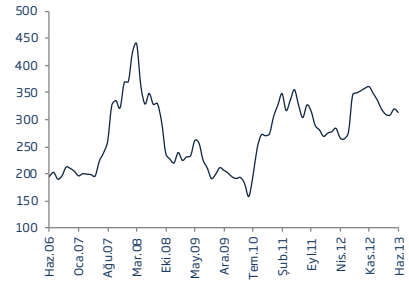
Bakır (USD/ton)

Beyaz Et (cent/kg)

Buğday (USD/ton)

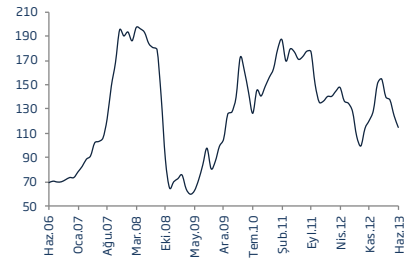
Çay (cent/kg)

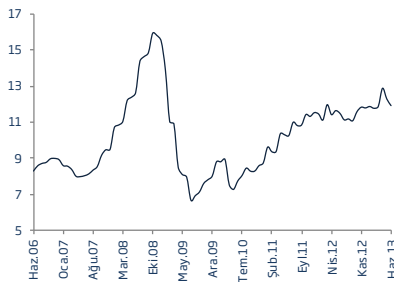
Çinko (cent/kg)

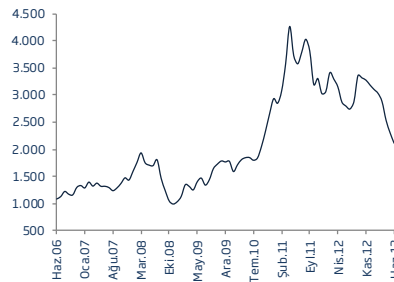
Demir Cevheri (USD/ kuru ton %63,5 demir)

Doğalgaz (USD/milyon btu)

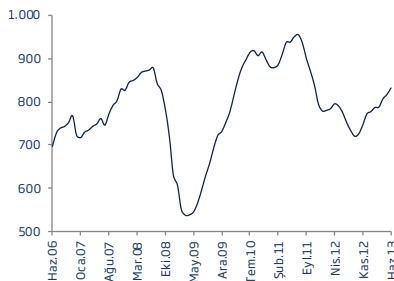
Gümüş (cent/troy ons)

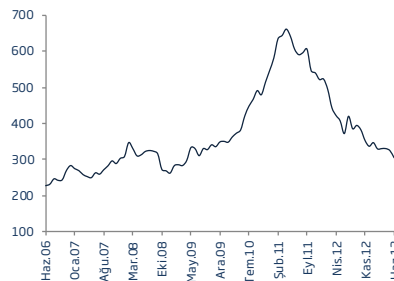
Ham Petrol* (USD/varil)

Kağıt Hamuru (USD/ton)

Kahve (cent/kg)

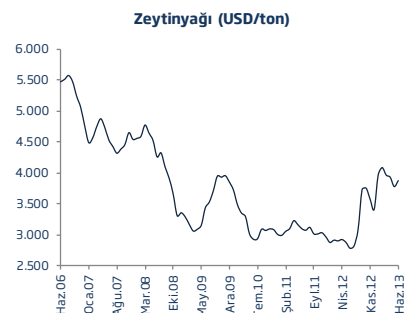
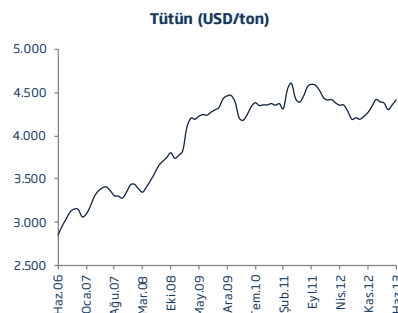
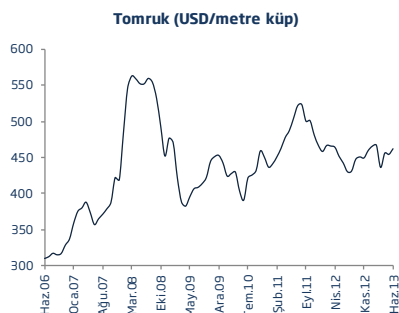
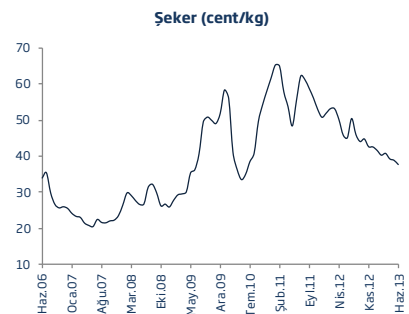
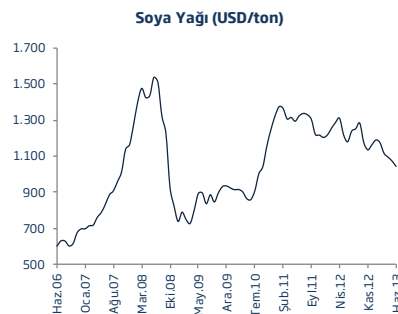
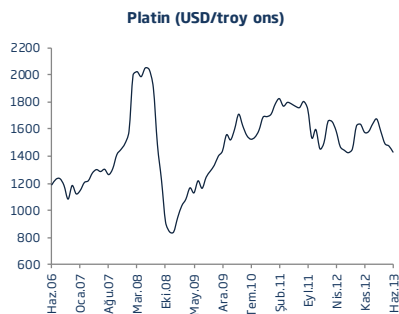
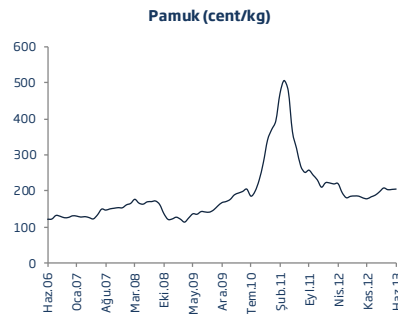
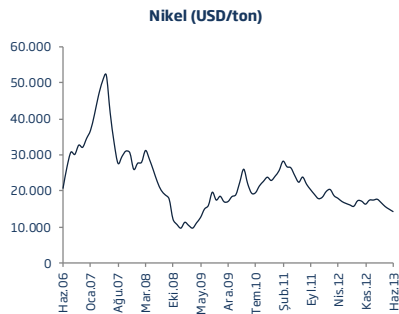
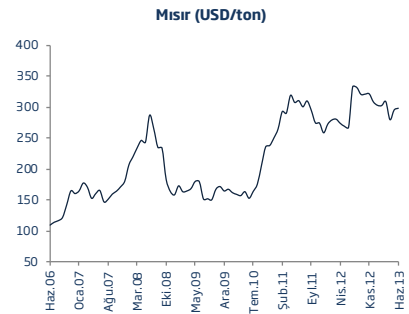
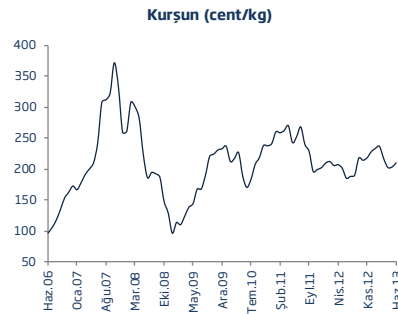
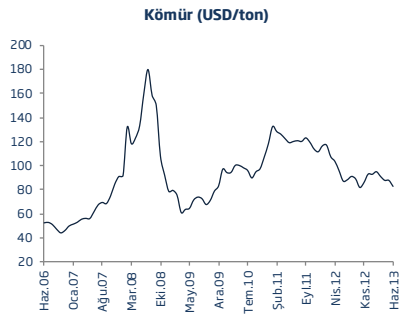
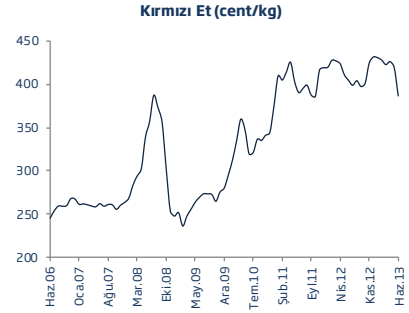
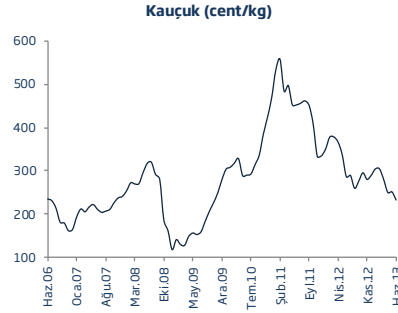
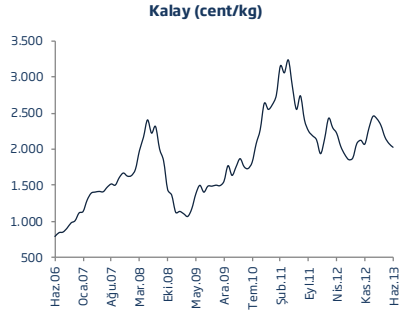
Kakao (cent/kg)

Kaynak: Dünya Bankası

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.